

เรื่อง พระยาวิเชียรปราการ

รายละเอียด

พระยาวิเชียรปราการเดิมชื่อ (ฉาย อัมพเสวต) เจ้าเมืองกำแพงเพชรตั้งแต่ปี พ.ศ. 2447-2454 เดิมเป็นหลวงสรรพบุรีรักษ์ นายอำเภอสรรค์บุรี เมืองชัยนาทต่อมาได้เลื่อนเป็นพระวิเชียรปราการ ผู้ช่วยราชการเมืองกำแพงเพชร ต่อมาได้เป็นเจ้าเมืองกำแพงเพชร และได้เลื่อนเป็นพระยาวิเชียรปราการ พระยาวิเชียรปราการเป็นเจ้าเมืองกำแพงเพชรอยู่ 7 ปีได้ทำประโยชน์แก่เมืองกำแพงเพชรมาก

ความดีของพระยาวิเชียรปราการ เด่นชัดตอนรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เสด็จเมืองกำแพงเพชร ในปีพ.ศ. 2449 ตามที่ปรากฏในหนังสือเสด็จประพาสต้นของรัชกาลที่ 5 ได้นำเสด็จชมโบราณสถานด้วยความสันตจิตจัดเจน ชื่อโบราณสถานของจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ได้หลักฐานจากหนังสือเสด็จประพาสต้นของรัชกาลที่ 5 ชื่อ วัดน้อย พระยาวิเชียรปราการเป็นผู้สืบค้นไว้กราบทูลทำให้คนรุ่นหลังได้รับความรู้ และบางชื่อหากสืบค้นไม่ได้ พระยาวิเชียรปราการก็เป็นผู้ให้ข้อสันนิษฐานกราบทูล พระบาทสมเด็จพระ

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดังปรากฏในจดหมายเหตุตอนหนึ่งในการชมโบราณสถานของพระองค์ว่า

“..... เมื่อถึงด้านตะวันออกเริ่มต้นเป็นประตูฝอยออก ซึ่งยังมีกำแพงอยู่ดีกว่าประตูอื่น ๆ ตัดไปถึงป้อม ซึ่งพระยาวิเชียรปราการให้ชื่อว่า“ป้อมเพชร” เพราะเป็นด้านเหนือ ซึ่งป้อมเพชรบนกำแพงเมืองปัจจุบัน ได้ชื่อตั้งแต่สมัยนั้นเป็นต้นมาจนบัดนี้ ก็เพราะพระยาวิเชียรปราการนั่นเองและเชื่อว่าชื่อวัดต่าง ๆ ที่ปรากฏในจดหมายเหตุ เช่นวัดพระแก้ว วัดช้างเผือก วัดพระนอน พระยืน กำแพงงาม ที่เรียกในปัจจุบันเป็นผลมาจากการสืบค้นของพระยาวิเชียรปราการ จึงกล่าวได้ว่าพระยาวิเชียรปราการเป็นผู้บำเพ็ญคุณประโยชน์ทางโบราณคดีไว้ให้เมืองกำแพงเพชรเป็นอันมากนอกจากความสามารถดังกล่าว พระยาวิเชียรปราการเป็นผู้ให้กำเนิด ถนนในจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ ถนนราชดำเนิน ถนนเทศา ริเริ่มเมื่อรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อเสด็จแล้วตั้งชื่อถนนเทศาเป็นอนุสรณ์แก่พระยาอมรินทร์ธำชัย สมุหเทศาภิบาลนครสวรรค์ซึ่งตามเสด็จ...”

จากคำบอกเล่าของท่านขุนราชธรรมาธิบดี อดีตคลังจังหวัดกำแพงเพชร กล่าวถึงพระยาวิเชียรปราการว่า ศาลากลางจังหวัดเดิมอยู่บริเวณโรงต้มกลั่นสุราที่ถูกไฟไหม้ ต่อมาพระยาวิเชียรปราการได้สร้างใหม่ที่เทศบาล ครั้นสร้างศาลากลางจังหวัดหลังปัจจุบันแล้ว จึงยกศาลากลางจังหวัดเดิมให้แก่เทศบาล

พระยาวิเชียรปราการมีคุณลักษณะ 2 อย่างที่น่าสรรเสริญ คือ กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ เช่น การกราบพูลชื่อ “ป้อมเพชร”

ทำคุณประโยชน์แก่บ้านเมือง เช่น ริเริ่มตั้งชื่อถนน และสร้างศาลากลางจังหวัด

ภาพโดย : <http://www.reurnthai.com/index.php?action=dlattach;topic=6561.0;attach=62447;image>

คำสำคัญ : บุคคลสำคัญ พระยาวิเชียรปราการ

ที่มา : สำนักงานจังหวัดกำแพงเพชร. (2538). ประวัติมหาดไทยส่วนภูมิภาคจังหวัดกำแพงเพชร.

กำแพงเพชร: ปริญาการพิมพ์.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2018-02-13

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=128&code_db=610003&code_type=01